1961

ఫిబ్రవరి 7

మహంత్ రామ్ దాస్

v.

గంగాదాస్.

(జె. ఎల్. కపూర్, ఎం. హిదయతుల్లాతురియు జె. సి. షా, న్యాయమూర్తి)

కోర్టుఫీజు – ఇచ్చిన గడువలోగా కోర్టుఫీజు చెల్లించకపోతే అప్పీలు కొట్టివేయబడుతుంది – గడువు పొడిగింపు, మంజూరు చేయవచ్చా - సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (V ఆఫ్ 1908), సెక్షన్లు 148, 149, 151, ఆర్డర్ 47, రూల్ I.

కోర్టు ఇచ్చిన గడువలోగా నిర్ణీత మొత్తంలో కోర్టుఫీజు చెల్లించకపోతే అప్పీలును కొట్టివేస్తూ హైకోర్టు అనుల్లంఘనీయ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. డబ్బులు దొరక్కపోవడంతో గడువు ముగియక ముందే గడువు పొడిగించాలని మరియు పాక్షిక చెల్లింపుకు ముందుకొచ్చి, మరింత సమయం కావాలని అప్పీలుదారు దరఖాస్తు చేసుకున్నారు.

గడువు ముగిసిన తర్వాత ఈ దరఖాస్తు ను విచారించారు మరియు అనుమతించిన గడువులోగా చెల్లించలేదనే కారణంగా అప్పీల్ "ఇప్పటికే కొట్టివేయబడింది" అనే కారణంతో కొట్టివేసారు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 151 మరియు ఆర్డర్ 47 , రూల్ I కింద పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన పిటిషన్ను కూడా అదే కారణంతో కొట్టివేశారు, అయితే అప్పీలుదారు పట్ల కోర్టు సానుభూతి వ్యక్తం చేసింది. హైకోర్టు ధృవీకరణ పత్రంతో అప్పీల్ పై:

తద్వారా, ఇటువంటి విధానపరమైన ఉత్తర్వులు అనుల్లంఘనీయమైనవి అయిననూ (షరతులతో కూడిన ఉత్తర్వులు మినహాయించి) సారాంశంలో, బెదిరించడానికి లేదా భయపెట్టడానికి ఉద్దేశించినవి, అందువల్ల కాలయాపన చేసే కక్షిదారులు తమను తాము క్రమబద్ధీకరించుకోవడానికి మరియు జాప్యాన్ని నివారించడానికి, కానీ అవి కేసు పరిస్థితులలో నిర్దిష్ట సమయంలో జరిగే సంఘటనలు మరియు పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా కోర్టును పూర్తిగా నిరోధించలేవు, అనుల్లంఘనీయమైన ఆర్డర్ తర్వాత జరిగే సంఘటనలను డీల్ చేసే అధికారం కోర్టుకు లేనిది కాదు.

లక్ష్మీనారాయణ్ మార్వాడీ v. *బల్మకుండ్ మార్వాడీ* (1925) ఐ. ఎల్. ఆర్. 4 పట్ 61 (పి. సి.), సూచించబడింది.

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 148 ప్రకారం అసలు కాలపరిమితి ముగిసినా, గడువు పొడిగించడానికి అనుమతిస్తుంది, సెక్షన్ 149 కూడా అంతే ఉదారంగా ఉంది. ఆ సెక్షన్లు వర్తింపజేయడానికి మరియు సెక్షన్ 151 కింద తన అంతర్గత అధికారాలను ఉపయోగించడానికి హైకోర్టుకు పుష్కలమైన అధికారం ఉంది, ఇది గణనీయమైన సానుభూతిని వ్యక్తం చేసిన కక్షిదారుకు న్యాయం చేయడానికి.

లాభమ్ v. *జాన్సన్* [1913] ఐ. కె. బి. 398, సూచించబడింది

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నంబరు 432/1957.

సివిల్ రివిజన్ నం.24/1954 లో పాట్నా హైకోర్టు 1955 సెప్టెంబర్ 27న ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వులపై అప్పీల్.

ఆర్. సి. ప్రసాద్, పిటిషనర్ తరఫున.

ప్రతివాది హాజరు కాలేదు.

1961. ఫిబ్రవరి 7. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును వెలువరించినది

హిదయతుల్లా న్యాయమూర్తి . – గయలోని సబార్డినేట్ జడ్జి II కోర్టులో టైటిల్ దావాలో పిటిషనర్ గా ఉన్న అప్పీలుదారు తన దావాను పాట్నాలోని హైకోర్టు కొట్టివేయడాన్ని సవాలు చేస్తూ, ఆ కోర్టు నుండి ధృవీకరణ పత్రంతో అప్పీల్ చేశారు. 1944 అక్టోబర్ 21 నాటి రిజిస్టర్డ్ డీడ్ ద్వారా మొఘల్ జవాన్ సంగత్ యొక్క మహంత్ కు తన గురువు మహంత్ గులాబ్ దాస్ నామినేట్ చేశారని, అందువల్ల సంగత్ మరియు దాని యొక్క ఇతర శాఖలను నిర్వహించే హక్కు తనకు ఉందని డిక్లరేషన్ ఇవ్వాలని ఆయన దావాలో కోరారు. ఆయన దావాను ట్రయల్ జడ్జి 1947 మే 31న తోసిపుచ్చారు.

తరువాత అతను పాట్నాలోని హైకోర్టులో అప్పీల్ చేశారు, మరియు 1951 నవంబరు 26 న, దావాలో ఉన్న ఆస్తుల స్వాధీనానికి సవరించిన ఉపశమనంపై కోర్టు ఫీజు చెల్లించాలనే షరతుపై అప్పీల్ అతనికి అనుకూలంగా తీర్పు ఇవ్వబడింది, దీని కోసం ఆస్తుల విలువను నిర్ణయించడానికి మరియు చెల్లించాల్సిన కోర్టు ఫీజు మొత్తాన్ని నిర్ణయించడానికి కేసును మొదటి విచారణ కోర్టుకు పంపారు. సబార్డినేట్ జడ్జి నుంచి నివేదిక అందిన తర్వాత కేసును తుది ఉత్తర్వుల కోసం హైకోర్టు ముందు ఉంచారు. న్యాయమూర్తి వి. రామస్వామి మరియు న్యాయమూర్తి సి. పి. సిన్హా (అప్పుడు వారు ఉన్నట్లు) దావా యొక్క ఉద్దేశ్యం కోసం మూల్యాంకనం రూ.12,178-4-0 అని మరియు ఆ విలువను బట్టి కోర్టు ఫీజు చెల్లించాలని నిర్ణయించారు. అందువలన, వారు ఈ క్రింది విధంగా నిర్ణయించారు:

"హైకోర్టు కార్యాలయం మేము ఇచ్చిన మూల్యాంకనంపై

చెల్లించాల్సిన కోర్టు ఫీజు మొత్తాన్ని లెక్కిస్తాయి మరియు పిటిషనర్-అప్పీలుదారు న్యాయవాదికి పేమెంట్ మరియు అప్పీల్ మెమోరాండం రెండింటిపై చెల్లించాల్సిన కోర్టు ఫీజు మొత్తాన్ని తెలియజేస్తాయి. ట్రయల్ కోర్టు మరియు హైకోర్టు కోర్టు ఫీజు చెల్లించడానికి పిటిషనర్ కు మూడు నెలల సమయం మంజూరు చేస్తున్నారు. హైకోర్టు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ద్వారా పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాదికి లెక్కింపు తెలియజేసిన తేదీ నుంచి సమయాన్ని లెక్కిస్తారు. ఇచ్చిన గడువులోగా ఈ మొత్తాన్ని చెల్లించకపోతే అప్పీల్ కొట్టివేయబడుతుంది. ఇచ్చిన గడువులోగా కోర్టు ఫీజు చెల్లిస్తే ఖర్చులతో అప్పీల్ అనుమతించబడుతుంది మరియు పిటిషనర్ తెచ్చిన దావా డిక్రీ చేయబడుతుంది మరియు పిటిషనర్ కు డిక్రీ జారీ చేస్తారు అని పేర్కొంటూ ....”

చెల్లించాల్సిన మిగులు కోర్టు ఫీజు రూ.1,987-8-0 అని హైకోర్టు కార్యాలయం 1954 ఏప్రిల్ 8న సమాచారం ఇచ్చింది. ఆ గడువు 1954 జూలై 8తో ముగియాల్సి ఉంది. కానీ అప్పీలుదారుకు డబ్బు దొరకలేదు. ఈ కేసును 1954 జూలై 8న వెకేషన్ జడ్జి ముందు పోస్ట్ చేయాలని, తద్వారా గడువు పొడిగించాలని అభ్యర్థించవచ్చని హైకోర్టులో అప్పీలుదారు తరఫు న్యాయవాది కోరినట్లు తెలుస్తోంది. అయితే, ఆ రోజున డివిజన్ బెంచ్ సమావేశం కాలేదు, అప్పీలుదారు 1954 జూలై 8న ఒక దరఖాస్తు దాఖలు చేశారు, తక్షణమే రూ.1,400 చెల్లించడానికి, మరియు ఆ తర్వాత ఒక నెలలోపు మిగిలిన మొత్తాన్ని చెల్లించడానికి

అనుమతించాలని అభ్యర్థించాడు. ఈ దరఖాస్తును న్యాయమూర్తులు రామస్వామి మరియు అహ్మద్ లతో కూడిన డివిజన్ బెంచ్ ముందు ఉంచారు, అప్పుడు ఈ క్రింది ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి:

> "గడువు పొడిగింపు దరఖాస్తును కొట్టివేయాలి. 1954 మార్చి 30వ తేదీ నాటి ధర్మాసనం ఆదేశాల మేరకు ఇచ్చిన గడువులోగా ఆ మొత్తాన్ని చెల్లించకపోవడంతో అప్పీలును ఇప్పటికే కొట్టివేశారు."

పిటిషనర్ సెక్షన్ 151 కింద ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు, దీనిని ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఇమామ్ మరియు న్యాయమూర్తి నారాయణ్, 1954 సెప్టెంబరు 2న తిరస్కరించారు. అయితే, సమీక్షే సరైన పరిష్కారమని వారు భావించారు. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ తనకు డబ్బు దొరకకపోవడానికి గల కారణాలను వివరిస్తూ సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 151 r/w ఆర్డర్ 47, రూల్ 1 కింద మరో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తాను తీవ్ర అస్వస్థతకు గురయ్యానని, రుణం తీసుకునేందుకు ప్రయత్నించినప్పటికీ తగినంత డబ్బు రాలేదని, ధాన్యం మార్కెట్ అకస్మాత్తుగా పడిపోవడం, ప్రజలు డబ్బు అడ్వాన్స్ చేయలేకపోతున్నారని ఆయన పేర్కొన్నారు. మిగులు కోర్టు ఫీజును హైకోర్టు నిర్ణయించే గడువులోగా చెల్లిస్తానని ఆయన ప్రతిపాదించారు.

ఈ సమీక్షా పిటిషన్ ను 1955 సెప్టెంబర్ 27న న్యాయమూర్తులు రామస్వామి మరియు సిన్హా విచారించారు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని

ఆర్డర్ 47, రూల్ 1 దృక్కోణం నుంచి తొలుత పరిగణనలోకి తీసుకున్న వారు దరఖాస్తు ఆర్డర్ పరిధిలోకి రాదని తేల్చిచెప్పారు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 148 లేదా సెక్షన్ 149 ప్రకారం గడువు పొడిగించవచ్చుననే న్యాయవాది వాదనను కూడా అంగీకరించలేదు. చివరకు పరిష్కారం కాని కేసులకు మాత్రమే ఈ సెక్షన్లు వర్తిస్తాయని, వాస్తవానికి తుది ఉత్తర్వులు వెలువడక ముందే వాటి కింద సమయాన్ని పొడిగించవచ్చని న్యాయమూర్తులు అభిప్రాయపడ్డారు. అదే కారణంతో కోర్టు అంతర్గత అధికారాల కింద గడువు పొడిగించాలన్న అభ్యర్థనను కూడా తోసిపుచ్చారు. న్యాయమూర్తి రామస్వామి తన ఉత్తర్వును ఇలా ముగించారు:

> "తనను తాను దురదృష్టకరమైన స్థితిలో ఉంచిన పిటిషనర్ పట్ల నాకు గణనీయమైన సానుభూతి ఉంది, కానీ మా సానుభూతి మా తీర్పును ప్రభావితం చేయకుండా జాగ్రత్త వహించాలి. మరొక సందర్భంలో న్యాయమూర్తి ఫార్వెల్ భాషను ఉటంకిస్తే, 'న్యాయ సూత్రాల అన్వేషణలో మార్గదర్శకంగా తీసుకోవడానికి సెంటిమెంట్ ఒక ప్రమాదకరమైన పొందడం అసాధ్యమైన విషయం ' (*లాథమ్* v. *జాన్సన్* ([1913] 1 కె. బి. 398.)"

ఫలితంగా, పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది, కానీ ఖర్చులు లేకుండా.

పిటిషనర్ ధృవీకరణ పత్రం కోసం హైకోర్టును ఆశ్రయించగా, ఈ కేసును న్యాయమూర్తులు కె. కె. బెనర్జీ మరియు ఆర్. కె. చౌదరిలు విచారించారు. డిక్రీ నిశ్చితపరచుటకు అయినప్పటికీ, గౌరవ న్యాయమూర్తులు అదృష్టవశాత్తూ ధృవీకరణ పత్రం ఇవ్వడం సాధ్యమని

భాచి ంచారు మరియు ప్రస్తుత అప్పీలు దాఖలు చేయబడింది.

ఈ కేసు ఒక దురదృష్టకరమైనది మరియు అసాధారణమైనది. మిగులు కోర్టు ఫీజు చెల్లింపునకు హైకోర్టు నిర్ణయించిన గడువు ముగియకముందే గడువు పొడిగించాలని దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. అప్పీలును విచారిస్తున్న డివిజన్ బెంచ్ గతంలో జారీ చేసిన అనుల్లంఘనీయమైన ఉత్తర్వుల దృష్ట్యా ఆ దరఖాస్తును అసలు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని తెలుస్తోంది, ప్రధానంగా గడువు పొడిగింపు పిటిషన్ విచారణ రోజున గడువు ముగిసింది: ఈ కేసు పరిస్థితులలో హైకోర్టు చెల్లింపు కాలపరిమితిని అనుల్లంఘనీయముగా నిర్ణయించినప్పటికీ, సమయాన్ని పొడిగించే అధికారం లేనిదా. ఒకవేళ కోర్టు ఆ దరఖాస్తును పరిగణనలోకి తీసుకుని యోగ్యత ఆధారంగా తిరస్కరించి ఉంటే, ఇతర పరిగణనలు తలెత్తేవి; కానీ హైకోర్టు పేర్కొన్న ఉత్తర్వులో, చెల్లింపు కోసం సమయం నిర్ణయించబడిన అసలు ఉత్తర్వు అభిప్రాయం ప్రకారం వెళ్ళింది. కోడ్ లోని సెక్షన్ 148 ప్రకారం అసలు నిర్దేశిత కాలపరిమితి ముగిసినా గడువును పొడిగించడానికి అనుమతిస్తుంది మరియు సెక్షన్ 149 కూడా అంతే ఉదారంగా ఉంది. మరింత బలమైన కారణంతో , సమయం గడువు ముగియనప్పుడు దరఖాస్తుదారు ఆ సెక్షన్లను ప్రయోగించవచ్చు. డివిజన్ బెంచ్ సమావేశం కానీ సమయం లో సెలవుల్లో పిటిషన్ దాఖలు చేశారని వాస్తవానికి 1954 జూలై 13న కూడా దీనిని విచారించేటప్పుడు పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సింది. ఈ ఉత్తర్వు , అసలు తీర్పు ద్వారా

నిర్ణయించబడిన సమయం ముగిసిన తర్వాత ఆమోదించబడినప్పటికీ, 1954 జూలై 8 నుండి అమలులోకి వచ్చేది. మధ్యలో తలెత్తే సంఘటనలను ఎదుర్కోవటానికి కోర్టుకు అధికారం లేకుండా చేసే భవిష్యత్ సంఘటన కోసం సమయాన్ని అనుల్లంఘనీయముగా నిర్ణయించడం ఎంత అవాంఛనీయమో, ఈ అప్పీల్లో నిర్ణయించాల్సిన అవసరం లేదు.

ఈ ఆదేశాలు తరచుగా అనుచితముగా మారతాయి. ఇటువంటి విధానపరమైన ఉత్తర్వులు అనుల్లంఘనీయమైనవి అయిననూ (షరతులతో కూడిన ఉత్తర్వులు మినహాయించి) సారాంశంలో, బెదిరించడానికి లేదా భయపెట్టడానికి ఉద్దేశించినవి, అందువల్ల కాలయాపన చేసే కక్షిదారులు తమను తాము క్రమబద్ధీకరించుకోవడానికి మరియు జాప్యాన్ని నివారించడానికి. కానీ అవి కేసు పరిస్థితులలో నిర్దేశిత సమయంలో జరిగే సంఘటనలు మరియు పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా కోర్టును పూర్తిగా నిరోధించలేవు, అనుల్లంఘనీయమైన ఆర్డర్ తర్వాత జరిగే సంఘటనలను డీల్ చేసే అధికారం కోర్టుకు లేనిది కాదు.

ఉదాహరణకు, అప్పీలుదారుడు చెల్లించాలని ఆదేశించిన పూర్తి డబ్బుతో బయలుదేరి మరియు సకాలంలో వచ్చేటందుకు, మునుపటి రోజున దొంగలు అతనిపై దాడి చేసి దోచుకున్నట్లయితే, అతను గడువును పొడిగించమని అడగలేడని లేదా దానిని పొడిగించే అధికారం కోర్టుకు లేదని చెప్పలేము. ఇటువంటి ఆదేశాలు మేడిస్ మరియు పర్షియన్ల చట్టాల వలె ఉండవు. ఇటువంటి పరిస్థితిని ఎదుర్కోవడానికి మరియు తుది ఉత్తర్వులు జారీ చేసినప్పటికీ దావా లేదా ప్రొసీడింగ్స

పునరుద్ధరించడానికి కోర్టులు తమ అభిప్రాయాన్ని రూపొందించుకున్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. అలాంటి ఒక కేసును మాత్రమే మనం ఉదహరించాలి, అది లక్ష్మీ నారాయణ్ మార్వాడీ v. బల్ముకుంద్ మార్వాడీ ((1925) ఐ. ఎల్. ఆర్ 4 పట్నా 61 (పి. సి.)). నిస్సందేహంగా, లార్డ్ ఫిలిమోర్ గమనించినట్లుగా, సత్వర విధేయతను అమలు చేయడంలో మరియు జాప్యాన్ని నివారించడంలో కోర్టుల మార్గంలో ప్రివీ కౌన్సిల్ కంటే ఎక్కువ అడ్డంకిని ఉంచాలని మేము కోరుకోవడం లేదు. అయితే ఈ కేసులో మొదట 1954 జూలై 13న సకాలంలో దాఖలు చేసిన పిటిషన్ తన ముందు ఉన్నప్పుడు మరియు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 151 కింద రెండు పిటిషన్లు దాఖలైనప్పుడు, మళ్లీ తన అంతర్లీన అధికారాలను ఉపయోగించి కోర్టు తన అధికారాలను ఉపయోగించి ఉండవచ్చనని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఈ సందర్భాలలో దేనిపైనైనా చర్యలు తీసుకోవడానికి హైకోర్టు సుముఖత వ్యక్తం చేసి ఉంటే, సెక్షన్లు 148 మరియు 149 వారికి గణనీయమైన సానుభూతి కలిగిన ఒక కక్షిదారుడికి న్యాయం చేయడానికి తగినంత అధికారాన్ని వారికి కల్పించి ఉండేవి, కానీ ఎవరి సహాయానికి అది తప్పుగా రాలేనని భావించింది.

మా అభిప్రాయం ప్రకారం , రెండు సందర్భాల్లోనూ హైకోర్టు పొరపాటు చేసింది. 1954 జూలై 13న తగిన కారణాలు వెల్లడైతే గడువు పొడిగించి ఉండాల్సింది, మళ్లీ, అంతర్లీన అధికారాలను ఉపయోగించాలని పిటిషన్లు వేసినప్పుడు. అందువలన 1954 జూలై 13 నాటి ఉత్తర్వులను మరియు ఆ తర్వాత ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేస్తున్నాం. 1954 జూలై 8న దాఖలైన పిటిషన్ విచారణ కోసం కేసును వెనక్కి పంపాల్సిన అవసరం లేదు, అది మరింత జాప్యానికి దారితీస్తుంది. ఈ అప్పీలును ఈ కోర్టులో ఎవరూ సవాలు చేయడానికి హాజరు కాలేదు . దరఖాస్తును మరియు అఫిడవిట్ ను పరిశీలించాము

మరియు గడువు పొడిగించడానికి తగిన కారణాన్ని రూపొందించినందుకు మేము సంతృప్తి చెందాము. తదనుగుణంగా, మేము అప్పీల్ మరియు దావాను కొట్టివేయడాన్ని రద్దు చేసి, మిగులు కోర్టు ఫీజు చెల్లించడానికి అప్పీలుదారుకు ఈ రోజు నుండి రెండు నెలల గడువు మంజూరు చేస్తున్నాము. అప్పీలుదారు నేర్చుకున్నపాఠం తరువాత, అతను మరింత దయ చూపమని బహుశా వృధాగా కోరుతూ అడగరని మేము ఆశిస్తున్నాము. అప్పీల్ ను ఏకపక్షంగా విచారించినందున ఈ కోర్టులో ఖర్చుల గురించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు ఉండదు.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.